

Başak BAŞOĞLU

İstanbul Bilgi Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Medeni Hukuk Anabilim Dalı

**6098 Sayılı Türk Borçlar Kanunu ve
Milletlerarası Mal Satımına İlişkin Sözleşmeler Hakkında
Birleşmiş Milletler Antlaşması Uyarınca**

Türk Hukukunda ve Mukayeseli Hukukta

Aynen İfa Talebi

c. İkamе Sözlеşme Yapma Fırsatı Bulunmaması	30
aa. Taşınmaz Satışlarında	30
bb. Taşınır Satışlarında	33
cc. Diğer Satış sözleşmelerinde	40
3. Aynen İfaya Hükmedilemeyecek Hâller	42
a. Genel Olarak	42
b. Sürekli Sözleşme İlişkileri	44
c. Hizmet Sözleşmeleri	47
d. Alacaklının Kendi Davranışlarının Aynen İfanın Talep Edilmesine Engel Olması	51
e. Alacaklının Ediminin Talep Edilmesinin Mümkün Olması (“Mutuality”)	51
f. İmkânsızlık	53
aa. Kavram	53
bb. İmkânsızlığa Yol Açan Sebepler Bakımından Yapılan Ayrımlar	55
i. Fiili İmkânsızlık (“Impossibility”)	55
ii. Hukuki İmkânsızlık (“Illegality”)	56
iii. Sözleşmenin Amacının İmkânsızlaşması (“Frustration of Purpose”)	57
cc. Kısmi İmkânsızlık	61
dd. Geçici İmkânsızlık	61
g. Aşırı İfa Güçlüğü	63
4. Injunctions (Mahkeme Emri)	64
a. Genel Olarak	64
b. Hizmet Sözleşmesinin Sona Ermesinden Sonrası İçin Öngörülen Rekabet Etme Yasağı	65
c. Ticareti Sınırlayan Rekabet Yasağı	67
§ 2. Türk Hukukunda ve Diğer Bazı Civil Law Ülkelerinde Aynen İfa Talebi	69
I. Giriş	69
II. Aynen İfa Talebi	70
A. Genel Olarak	70

B. Verme Borçlarında	73
1. Taşınır Mülkiyetinin Nakli Borçlarında	73
2. Taşınmaz Mülkiyetinin Nakli Borçlarında.....	75
3. Para Borçlarında	77
C. Yapma Borçlarında.....	78
1. Genel Olarak	78
2. İrade Beyanında Bulunma Borcu	85
a. Genel Olarak.....	85
b. İrade Beyanında Bulunma Borcu Doğuran Hâller.....	85
c. İrade Beyanında Bulunma Borcuna Aykırı Davranışın Sonuçları.....	89
aa. Genel Olarak.....	89
bb. Özel Olarak: Taşınmaz Satış Vaadi Sözleşmelerinde	90
D. Yapmama Borçlarında	94
1. Genel Olarak.....	94
2. Yapmama Borçlarında Borçlu Temerrüdü Hükümlerinin Uygulanması	101
E. Bazı Sözleşme Tiplerinde	104
1. Satış sözleşmesi.....	104
a. Borçlu Temerrüdünde Aynen İfa Talebi.....	104
aa. Genel Olarak.....	104
bb. Adi Satışlarda	104
cc. Ticari Satışlarda	108
dd. Taksitle Satışlarda	109
b. Ayıptan Sorumlulukta Aynen İfa Talebi	112
c. Zapttan Sorumlulukta Aynen İfa Talebi	125
2. Kira Sözleşmesi	126
3. Tüketim Ödücü (Karz) Sözleşmesi	132
4. Kefalet Sözleşmesi	134
5. Vekâlet Sözleşmesi	135

6. Eser Sözleşmesi.....	138
7. Hizmet Sözleşmesi	144
III. Aynen İfaya Hükmedilemeyecek Hâller.....	149
A. Genel Olarak.....	149
B. İfanın Talep Edilmesinin Dürüstlük Kuralına Aykırı Olduğu Hâller	149
C. Sözleşme veya Kanun ile Tanınmış Başka Bir Hakkın Kullanılmış Olması	151
D. Bağımlı Yan Borçların İfasının Talep Edilememesi.....	152
E. Ödemezlik Defi	153
F. İfa İmkânsızlığı.....	154
1. Genel Olarak.....	154
a. Tanım	156
b. İmkânsızlığın Borç İlişkisine Etkisi.....	159
c. Bazı Sözleşme Tiplerinde Hasarın Geçmesinin İmkânsızlığa Etkisi.....	163
aa. Satış Sözleşmesinde Hasarın Geçmesi	163
bb. Eser Sözleşmesinde Hasarın Geçmesi	166
d. Alacaklının Sorumlu Olduğu İmkânsızlık	168
e. İmkânsızlığın İspatı.....	170
f. Alman Hukukunda İmkânsızlık.....	171
2. Geçici İmkânsızlık	174
a. Genel Olarak	174
b. Kesin Vadeli İşlemler Açısından Geçici İmkânsızlık	178
c. Sürekli Borç İlişkileri Açısından Geçici İmkânsızlık	182
3. Kısmi İmkânsızlık.....	183
4. Farklı Edim Tipleri Açısından İmkânsızlık	189
a. Parça Borçlarında İmkânsızlık.....	189
b. Çeşit Borçlarında İmkânsızlık	190
c. Para Borçlarında İmkânsızlık.....	193

d. Seçimlik Borçlarda İmkânsızlık	196
aa. Genel Olarak.....	196
bb. Seçimlik Edimlerden Hepsinin İmkânsızlaşması	197
cc. Seçimlik Edimlerden Birinin İmkânsızlaşması	198
e. Yapmama Borçları	200
5. Kaim Değerin Alacaklıya Devri	202
G. Aşırı İfa Güçlüğü	207
§ 3. Hukuk Uyumlaştırması Çalışmalarında Aynen İfa Talebi	217
I. Milletlerarası Mal Satımına İlişkin Sözleşmeler Hakkında Birleşmiş Milletler Antlaşması	219
A. Giriş.....	219
B. Aynen İfa Talebi.....	222
1. Alıcının ve Satıcının Aynen İfa Talebi	222
a. Genel Olarak	222
b. Aynen İfa Talebinin Sınırları	224
aa. Sözleşme ile Tanınmış Başka bir Hakkın Kullanması.....	224
bb. İfa için Ek Süre Verilmesi	225
cc. Sözleşmeye Aykırılığa Alacaklının Sebep Olması	227
dd. Borçlunun Denetimi Dışında Kalan Engeller ..	228
ee. İmkânsızlık ve Aşırı İfa Güçlüğü	229
2. Malların Sözleşmeye Uygun Olmaması hâlinde	230
a. Genel Olarak	230
aa. Alıcının Malların Yenisiyle Değiştirilmesini Talep Etme İmkânı.....	231
bb. Onarım Talep Etme İmkânı.....	233
b. Satıcının Ayıbı Giderme Hakkı	234
C. Aynen İfaya Hükmedilmesi	235
II. Milletlerarası Ticari Sözleşmelere İlişkin İlkeler	238
A. Giriş.....	238

B. Aynen İfa Talebi.....	242
1. Para Borçlarında	242
2. Para Dışındaki Borçlarda.....	244
3. Para Dışındaki Borçlarda Aynen İfa Talebine Getirilen Sınırlamalar	246
a. Genel Olarak.....	246
b. İfanın İmkânsız Olması	246
c. İfanın Aşırı Masraflı ve Aşırı Güç Olduğu Durumlar	248
d. İkame Sözleşme Yapmanın Mümkün Olması	251
e. İfanın Borçlunun Şahsına Bağlı Olması	254
f. Makul Süre İçinde Bildirim	255
4. Ayıplı Malın Onarımı ve Yenisiyle Değiştirilmesi	256
5. Para Cezası	259
SONUÇ	263
KAYNAKÇA	267